

พิธีทางศาสนาของบาไฮ

การทำพิธีทางศาสนามีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่สูงส่งหรือศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือมนุษย์ ซึ่งผู้ทำหรือเข้าร่วมพิธีต้องการสื่อไปถึงเพื่อจุดประสงค์บางอย่าง ด้วยความเชื่อของศาสนิกชนในแต่ละศาสนาหรือแต่ละกลุ่มแต่ละนิกาย มีความหลากหลายและแตกต่างกัน พิธีทางศาสนาที่ถือปฏิบัติกันมาจึงมีความหลากหลายแตกต่างกันเช่นกัน ซึ่งมีส่วนไม่น้อยมาจากการแต่งเติม และมักกลายเป็นพิธีที่ซับซ้อนไปด้วยขั้นตอนและรายละเอียดมากมาย จนอาจกลายเป็นที่เบื่อหน่าย หรือไม่ก็ทำให้ผู้ร่วมพิธีมีแต่พะวงอยู่กับขั้นตอนรายละเอียด จนอาจทำให้จุดประสงค์ของการทำพิธีลืมนั่นไป และอาจค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นความมกมาย เช่น บางคนไปทำบาปอะไรมาแล้วก็มาทำพิธีกรรมทางศาสนา โดยเชื่อว่าทำแล้วจะช่วยไถ่บาปนั้นได้ หรือทำพิธีกรรมบางอย่างแล้วจะช่วยให้ตนมีโชคลาภวาสนา

ศาสนาบาไฮไม่มีพิธีกรรมตามที่กล่าวมาในย่อหน้าข้างบนนี้ แต่มีพิธีที่เรียบง่ายตามกฎเกณฑ์เงื่อนไข และหลักการบางอย่างที่พระศาสดากำหนดไว้ให้บาไฮศาสนิกชนปฏิบัติเพื่อเป็นสัญลักษณ์และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเปิดให้มีความยืดหยุ่น และปรามมิให้ทำพิธีที่เรียบง่ายเหล่านี้ให้กลายเป็นพิธีที่ยุ่งยากซับซ้อน ดังที่สภายุติธรรมสากลชี้แจงไว้ว่า

...ศาสนาบาไฮมีกฎพื้นฐานและพิธีที่เรียบง่ายจำนวนหนึ่งที่พระบาฮาอูลลาห์บัญญัติไว้ และคำสอนบาไฮเตือนไว้ว่าอย่าทำให้พิธีที่เรียบง่ายเหล่านี้กลายเป็นแบบแผนหรือพิธีที่ตายตัว โดยเติมรูปแบบหรือวิธีปฏิบัติที่มนุษย์คิดขึ้นมาเอง พิธีกรรมในศาสนาอื่นมักประกอบด้วยพิธีปฏิบัติที่มีรายละเอียดซับซ้อน...ทำพิธีโดยนักบวช ในการปฏิบัติตามกฎพื้นฐานของศาสนาของเรา มีตรสหายควรรักษามาตรฐานของความเรียบง่ายที่สุดเสมอ และยืดหยุ่นในเรื่องรายละเอียด

Lights of Guidance 1983, no.292 สภายุติธรรมสากล

การปรามมิให้ทำพิธีทางศาสนาให้เป็นพิธีที่ยุ่งยากซับซ้อน ก็เพื่อป้องกันแนวโน้มที่จะทำให้พิธีทางศาสนาเสื่อมถอยไปเป็นความมกมายและกลายเป็นต้นเหตุของการแตกสามัคคี ดังที่เกิดขึ้นกับศาสนาในอดีต ซึ่งพระอับดุลบาฮาทรงกล่าวไว้ว่า

ศาสนาทั้งปวงในปัจจุบันจมอยู่ในวิธีปฏิบัติที่มกมาย ไม่สอดคล้องกับหลักธรรมที่แท้จริงของศาสนาและการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ผู้นำศาสนาหลายคนเชื่อว่า ความสำคัญของศาสนาอยู่ที่การยึดถือความเชื่อตันทุรังและการประกอบพิธีกรรม บรรดาผู้ที่ผู้นำศาสนาให้การรักษาก็ถูกสอนให้เชื่อเช่นนั้น และยึดมั่นอยู่กับพิธีเหล่านี้ที่หาใช่แก่นแท้ของสัจธรรม ในเมื่อพิธีกรรมเหล่านี้แตกต่างกันในแต่ละโบสถ์แต่ละนิกายและบางแห่งถึงกับขัดกัน จึงก่อให้เกิดความร้าวฉาน ความเกลียดชัง และแตกสามัคคี

Paris Talks p.143 พระอับดุลบาฮา

บาทไฮศาสนิกชนจะทำกิจกรรมที่ศูนย์บาทไฮหรือที่บ้านของคนใดคนหนึ่งหากในท้องถิ่นนั้นไม่มีศูนย์บาทไฮ ซึ่งอาจจะไม่มีพิธีที่เรียบง่ายหรือไม่มีพิธีและถือว่าเป็นโอกาสพบปะสังสรรค์กัน ตัวอย่างของพิธีบางอย่างในศาสนาบาทไฮ เช่น

การสวดบทอธิษฐานบังคับประจำวัน กำหนดให้ชำระล้างมือและใบหน้าด้วยน้ำสะอาดก่อน จากนั้นยืนยกมือขึ้นทั้งสองข้างโดยหันหน้าไปยังพระสถูปของพระบาทฮาลูลลาห์ที่เมืองอัคคา เป็นสัญลักษณ์ประหนึ่งพฤษภาหันทเข้าหาแสงอาทิตย์ หรือพิธีฝังศพบาทไฮก็กำหนดไว้เพียงให้สวดบทอธิษฐานสำหรับผู้ล่วงลับไปโดยให้ยืนกันเป็นหมู่หน้าหลุมฝังศพและมีบาทไฮคนหนึ่งเป็นคนสวดเท่านั้น ไม่มีข้อกำหนดหรือพิธีรีตองอื่นๆ ถึงแม้จะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการเตรียมศพ หลุมศพ โลงศพ และการเคลื่อนย้ายศพอยู่บ้าง

สำหรับพิธีสมรสบาทไฮมีเงื่อนไขกำหนดไว้ว่า ให้มีพยานที่เชื่อถือได้สองคนที่เป็นที่ยอมรับของธรรมเนียม ให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาวปฏิญาณตนว่า “เราทุกคนจะยึดมั่นในพระประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า” และการสมรสนั้นต้องได้รับความยินยอมจากพ่อแม่ทั้งสองฝ่าย ส่วนรายละเอียดอื่นเปิดกว้างไว้เพื่อความยืดหยุ่นสำหรับแต่ละสังคมแต่ละวัฒนธรรม แต่ต้องไม่ทำสิ่งที่ขัดกับบทบัญญัติของศาสนา เช่น ไม่มีเลี้ยงสุราในพิธีสมรสบาทไฮ การกำหนดให้การสมรสของบาทไฮขึ้นกับความยินยอมของพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายนั้นเป็นเพราะพระบาทฮาลูลลาห์ทรงถือว่า การสมรสของบาทไฮมิใช่การสมครสมานสามัคคีของชายหญิงที่จะสมรสกันเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการสมครสมานสามัคคีของครอบครัวของทั้งสองฝ่ายด้วย

วันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาบาทไฮ

นอกจากนี้บาทไฮยังมีการพบปะชุมนุมกันในวันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาและมีการสวดมนต์ร่วมกันอย่างเรียบง่ายโดยไม่มีพิธีรีตองที่รุงรัง วันศักดิ์สิทธิ์ตามปฏิทินของศาสนาบาทไฮ มี 11 วัน ซึ่งบาทไฮจะมาชุมนุมเพื่อสวดมนต์ร่วมกัน แต่เฉพาะ 9 วันแรกเท่านั้นที่บาทไฮศาสนิกชนควรหยุดงานถ้าเป็นไปได้

1. วันที่ 21 มีนาคม วันนอร์รูซ (ปีใหม่)
2. วันที่ 21 เมษายน วันที่พระบาทฮาลูลลาห์เสด็จมายังสวนเรชวาน ค.ศ. 1863
3. วันที่ 29 เมษายน วันที่ครอบครัวของพระบาทฮาลูลลาห์ตามพระองค์มายังสวนเรชวาน ค.ศ. 1863
4. วันที่ 2 พฤษภาคม วันที่พระบาทฮาลูลลาห์เสด็จออกจากสวนเรชวาน ค.ศ. 1863
5. วันที่ 23 พฤษภาคม วันประกาศศาสนาของพระบ็อบ ในปี ค.ศ. 1844
6. วันที่ 29 พฤษภาคม วันเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ของพระบาทฮาลูลลาห์ ในปี ค.ศ. 1892
7. วันที่ 9 กรกฎาคม วันที่พระบ็อบถูกประหารชีวิต ในปี ค.ศ. 1850
8. วันที่ 20 ตุลาคม วันประสูติของพระบ็อบ ในปี ค.ศ. 1819
9. วันที่ 12 พฤศจิกายน วันประสูติของพระบาทฮาลูลลาห์ ในปี ค.ศ. 1817
10. วันที่ 26 พฤศจิกายน วันแห่งพระปฏิญญา อนุญาตให้บาทไฮทำงานได้
11. วันที่ 28 พฤศจิกายน วันเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ของพระอับดุลมาฮา ค.ศ. 1921 อนุญาตให้บาทไฮทำงานได้

เทศกาลเรชวาน

เทศกาลริสวันอยู่ระหว่างวันที่ 21 เมษายน – 2 พฤษภาคม คือช่วงเวลาที่ครอบครัววันศักดิ์สิทธิ์สามวัน เป็นช่วงเวลาที่พระบาฮาอุลลาห์เสด็จมาพำนักอยู่ในอุทยานริสวันเพื่อประกาศฐานะและศาสนาของพระองค์ในแบกแดดปี ค.ศ. 1863 นอกจากนี้จะเป็นโอกาสสำหรับบาไฮมาชุมนุมสวดมนต์ร่วมกันในวันศักดิ์สิทธิ์ทั้งสามวันแล้ว เทศกาลริสวันนี้ซึ่งถือเป็นเทศกาลที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดของบาไฮ ยังมีจุดประสงค์ทางด้านบริหารสำหรับระบบโลกใหม่ของพระบาฮาอุลลาห์ด้วย เพราะเป็นช่วงเวลาสำหรับการเลือกตั้งธรรมนูญท้องถิ่น ธรรมนูญแห่งชาติ และสมัชชาตุลธรรมสากล

บทอธิษฐานของศาสนาบาไฮ

พระบ็อบ พระบาฮาอุลลาห์และพระอับดุลบาฮา ทรงลิขิตบทอธิษฐานไว้มากมายสำหรับสวดในโอกาสต่างๆ เป็นการส่วนตัวและสวดเวลาอยู่กับผู้อื่น ในการชุมนุมกันในโอกาสต่างๆ เหล่านี้ บาไฮจะมีการสวดมนต์เสมอและจะเลือกสวดบทอธิษฐานที่เหมาะสมกับโอกาส ซึ่งถือเป็นความพิเศษอีกอย่างหนึ่งสำหรับยุคศาสนาใหม่นี้ที่มีบทอธิษฐานที่พระศาสดาลิขิตไว้ให้สวด โดยที่ศาสนิกชนไม่ต้องคิดและเขียนบทสวดมนต์ขึ้นมากันเอง